

2026-05-28
A2025/01285
A2026/00561

Arbetsmarknadsdepartementet

Arbetsmiljöverket
Svetsarvägen 12
171 09 Solna

Uppdrag till Arbetsmiljöverket att vidta ytterligare åtgärder för att förebygga arbetsolyckor med dödlig utgång och andra allvarliga arbetsolyckor

Regeringens beslut

Regeringen ger Arbetsmiljöverket i uppdrag att vidta ytterligare åtgärder för att förebygga arbetsolyckor med dödlig utgång och andra allvarliga arbetsolyckor med inriktning på de branscher och yrken där sådana olyckor främst inträffar i Sverige.

Arbetsmiljöverket ska utföra uppdraget

- med utgångspunkt i den samlade kunskapen från myndighetens nollvisionsarbete, relevanta forskningsresultat samt internationella erfarenheter och metoder,
- genom att tillvarata pågående arbete med att utveckla analysmetoder och urvalsmodeller samt metoder att identifiera vilka arbetsställen som har de största arbetsmiljöriskerna, och
- strukturera åtgärder och insatser på ett sätt som gör att de går att följa upp och att effekterna är mätbara.

Arbetsmiljöverket ska för uppdragets genomförande etablera en nära samverkan med andra myndigheter, såsom Boverket, och andra relevanta aktörer som till exempel arbetsmarknadens parter och deras kunskapsorganisationer samt relevanta branschorganisationer.

Arbetsmiljöverket ska löpande informera Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) om hur arbetet med uppdraget fortskrider.

Arbetsmiljöverket ska senast den 30 mars 2029 lämna en redovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet).

I denna redovisning ska ingå en beskrivning av vilka aktiviteter och insatser som har vidtagits inom ramen för uppdraget, en bedömning av och lärdomar från den verksamhet som har genomförts inom ramen för uppdraget, samt förslag på hur arbetet kan bedrivas framöver med angivande av förslag på utvecklingsområden.

Redovisningen ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

Regeringen ser allvarligt på att det i Sverige dör i snitt en person i veckan till följd av en arbetsolycka. Särskilt utsatta grupper är t.ex. yrkesförare, byggnadsarbetare och industriarbetare. Arbetsmiljöverkets olycksutredningar visar att bakomliggande orsaker till dödsolyckor ofta är organisatoriska snarare än individuella. Vanliga brister är avsaknad av riskbedömningar, otillräckliga säkerhetsrutiner, bristande introduktion och utbildning samt otydligt ansvar för arbetsmiljöfrågor. Dessa faktorer pekar på ett otillräckligt eller obefintligt systematiskt arbetsmiljöarbete snarare än på enskilda arbetstagares misstag (Arbetsmiljöverket, 2023). Arbetsgivare som inte arbetar systematiskt med riskhantering tenderar att reagera först efter att en olycka inträffat, i stället för att arbeta förebyggande. Sammantaget visar forskningen och myndigheternas rapporter att dödsolyckor i arbetslivet sällan är slumpmässiga händelser, utan ofta ett resultat av långvariga brister i arbetsgivarens ansvar för arbetsmiljön. Inte bara arbetsgivare utan även arbetstagare och skyddsombud har en viktig roll i arbetsmiljöarbetet.

Riksdagen beslutade den 25 april 2024 om ett tillkännagivande till regeringen om att regeringen bör vidta åtgärder för att minska riskerna för dödsolyckor i arbetslivet (bet. 2023/24:AU8 punkt 1, rskr. 2023/24:166). Enligt tillkännagivandet bör regeringen vidta åtgärder för att belysa de bakomliggande orsakerna till det ökande antalet dödsolyckor i arbetslivet, med prioritet på byggbranschen och andra branscher som är särskilt utsatta.

Den 28 maj 2026 beslutade regeringen skrivelsen En god arbetsmiljö i ett föränderligt arbetsliv – regeringens arbetsmiljöstrategi för 2026–2031 (skr. 2025/26:266). En av målbilderna i strategin är att inga arbetsolyckor med dödlig utgång ska förekomma i arbetslivet. En nollvision mot arbetsrelaterad död är en av tre övergripande mål i EU:s strategiska ramverk för hälsa och säkerhet i arbetslivet 2021–2027.

I regleringsbrevet för 2025 fick Arbetsmiljöverket i uppdrag att under perioden 2025–2028 bedriva ett utvecklingsarbete för en mer träffsäker och riskbaserad tillsyn. I en delredovisning av uppdraget (A2025/00862) bedömer Arbetsmiljöverket att myndighetens analyser på bransch- och sakområdesnivå är begränsat utvecklade i jämförelse med motsvarande verksamhet på andra myndigheter, samt att likt andra myndigheter behöver Arbetsmiljöverket rikta in sig på att utveckla analysmetoder och urvalsmodeller samt metoder att identifiera vilka arbetsställen som har de största arbetsmiljöriskerna.

I regleringsbrev för 2025 och 2026 beslutade regeringen att Arbetsmiljöverket ska återrapportera hur myndigheten arbetar med att bidra till att förebygga dödsolyckor och andra allvarliga arbetsolyckor. Myndigheten ska särskilt rapportera hur myndigheten arbetar med att utveckla regelverk, information och tillsyn för att ingen ska dö eller skadas till följd av sitt arbete (A2024/01446, A2025/01267). Av återrapporteringen framgår att Arbetsmiljöverket har bedrivit ett program för utökad nollvision 2023–2025 och att myndigheten påbörjat ett arbete med att ta fram en strategi för att minska dödsolyckor och andra allvarliga arbetsolyckor.

Inget annat än en nollvision kan gälla för dödsfall till följd av arbetet. Ingen ska behöva dö på sitt arbete och inte heller till följd av sitt arbete. Regeringen bedömer därför att det är angeläget att ytterligare åtgärder vidtas för att förebygga arbetsolyckor med dödlig utgång och andra allvarliga arbetsolyckor.

På regeringens vägnar

Johan Britz

Elizabeth Ekenstaf

Kopia till

Finansdepartementet/BA, OFA

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/BB

Boverket